

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.II.314/2024/19.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Harangozó Attila, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. december 12.
Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: ...
Első fok: Jászberényi Járásbíróság, 6.B.240/2014/27., ítélet, tárgyalás, 2014. szeptember 17.
Másodfok: Szolnoki Törvényszék, 2.Bf.1116/2014/10., ítélet, nyilvános ülés, 2015. április 17.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a védő
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Jászberényi Járásbíróság 6.B.240/2014/27., illetve a Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.1116/2014/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Jászberényi Járásbíróság a 2014. szeptember 17-én kihirdetett 6.B.240/2014/27. számú ítéletével a terheltet 6 rendbeli csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés

b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont] és 38 rendbeli csalás vétsége [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont] miatt halmazati büntetésül 2 év 6 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] A terhelt és a védő fellebbezése folytán eljáró Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2015. április 17-én meghozott 2.Bf.1116/2014/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a járulékos rendelkezések körében megváltoztatta, pontosítva a terhelt terhére megállapított bűncselekmények jogszabályi alapjának megjelölését, míg egyebekben a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II. 1.1.** A jogerős ügydöntő határozat ellen a védő terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a Be. 649. § (2) bekezdés f) pontjában írt felülvizsgálati okra való hivatkozással.

[4] Indítványában kifejtette, hogy az alapügyben a terhelt elmarasztalására az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. CLXXX. törvény (Eutv.) 30. § (1) bekezdésében írt specialitás szabályának megsértésével került sor. Az eljáró bíróságok ugyanis azt követően hozták meg a jogerős ítéletet, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt ellen a Jászberényi Járásbíróság „nemzetközi elfogatóparancsot” (helyesen: európai elfogatóparancsot) adott ki 7.Bny.39/2012/2. szám alatt, azonban a kérdéses „nemzetközi” (európai) elfogatóparancs nem tartalmazta az átadását követően meghozott, támadott ítéletben elbírált valamennyi bűncselekmény leírását, miközben átadása során a terhelt a specialitás szabályának az alkalmazásáról nem mondott le.

[5] Indokai alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

[6] 1.2. A terhelt új védője a 2024. június 11-én kelt beadványában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta, kiegészítve a BH 2024.107. számú eseti döntés indokolására való hivatkozással.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.430/2024/4. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[8] Az ügyiratok áttekintését követően rögzítette, hogy az alapügyben a nyomozás során először belföldi elfogatóparancs kiadására került sor a terhelttel szemben, majd a Jászberényi Városi Bíróság európai elfogatóparancsot bocsátott ki ellene. Az európai elfogatóparancs 10 rendbeli cselekmény tényállását, míg további 21 rendbeli cselekmény esetében csak az elkövetés helyét és idejét tartalmazta. Az európai elfogatóparancs alapján a terheltet külföldön elfogták, majd a külföldi hatóságok 2013. augusztus 29-én átadták Magyarországnak. A terhelt az átadása során a specialitás szabályának alkalmazásához fűződő jogáról nem mondott le. Ezt követően hozta meg a Jászberényi Járásbíróság, illetve a Szolnoki Törvényszék a felülvizsgálati indítvánnyal támadott ítéletét, amelyben összesen 44 rendbeli bűncselekményről rendelkezett. E jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztésből az ítélet jogerőre emelkedésekor még végrehajtásra várt a Magyarországon előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításával fennmaradt rész, amelynek letöltését a terhelt nem kezdte meg. Erre tekintettel a Szolnoki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2020. május 8-án Szv.332/2015/17. számon európai elfogatóparancsot bocsátott ki a terhelttel szemben.

[9] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség arra az álláspontra helyezkedett, hogy az eljáró bíróságok valóban az Eutv. 30. §-ában leírt rendelkezéseket megsértve folytatták le a büntetőeljárást, azonban az ítélet jogerőre emelkedésekor hatályban volt, és Be. 659. § (2) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) az Eutv. e megsértését nem szabályozta feltétlen hatályon kívül helyezést érdemlő eljárási szabálysértésként.

[10] Részletesen idézte a Kúria Bfv.II.505/2021/14. számú határozata indokolásának [25]-[29] bekezdését, majd a Bfv.II.491/2021/5., illetve a Bfv.II.919/2022/31. számú határozatára hivatkozással leszögezte, hogy az alapügyben eljáró bíróságon nem kérhető számon olyan eljárási szabály betartása, amely az ítélet jogerőre emelkedésekor nem volt hatályban, ezért eljárásához sem fűződhet olyan jogkövetkezmény, amit az elbíráláskori törvény még nem ismert.

[11] Mivel pedig a specialitás szabályának megsértése esetén alkalmazandó szabályokat hordozó Be. 721/A. §-a a jogerős elbíráláskor még nem volt hatályban, ezért indítványozta, hogy a Kúria a Jászberényi Járásbíróság jogerős ítéletét hatályában tartsa fenn.

[12] 3.1. A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételeiben fenntartotta a felülvizsgálati indítványban foglaltakat.

[13] Részletesen ismertette az Európai Unió Tanácsa 2002. június 13-án elfogadott 2002/584/IB számú, a 2009. február 26-án elfogadott 2002/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított Kerethatározat 27. cikkének rendelkezéseit, kifejtve, hogy az Európai Unió jogának a nemzeti jog „valamely aspektusával” való összeütközése esetén az uniós jog élvez elsőbbséget, utalva az Európai Unió Bíróságának a Van Gend en Loos ügyben hozott, az uniós jog közvetlen hatályát kimondó rendelkezésére.

[14] Ugyancsak áttekintette az Eutv. 2. §-ában, 25. §-ában és 30. §-ában foglalt rendelkezéseket, kiemelve, hogy az átadó állam hozzájárulása nélkül nem indítható büntetőeljárás, a terhelt nem ítéltető el.

[15] A BH 2024.107. számon közzétett eseti döntést idézve tévesnek tartotta a Legfőbb Ügyészség jogértelmezését, miszerint a felülvizsgálati indítvány törvényben kizárt, ha a határozat jogerőre emelkedésének időpontjában hatályos eljárási törvény nem tartalmazta a Be. 649. § (2) bekezdés f) pontjában írt rendelkezéseknek megfeleltethető felülvizsgálati okot. Ebből kiindulva úgy ítélte meg, hogy a Kúria Bfv.II.505/2021/14. számú határozata „meghaladottá vált”, mert a BH 2024.107. számú eseti döntés alapjaként szolgáló Bfv.I.535/2023/7. számú határozat „frissebb”. A Bfv.II.505/2021/14. számú határozat meghozatalával érintett és jelen ügyben eljáró bírói tanács azonosságára figyelemmel a jogegységi eljárás kezdeményezését is indokoltan tartotta.

[16] A Bfv.I.535/2023/7. számú határozat indokolásának [22] bekezdésére utalással kifejtette, hogy az Eutv. 30. § (1) bekezdése már a jogerős ítélete meghozatalának időpontjában hatályos volt, ezért a jogerős ítéletet a specialitás szabályának alkalmazásához fűződő jog megsértésével hozták meg az alapügyben eljáró bíróságok. A specialitás szabályai alapján ezért „büntetethőséget kizáró ok” állt fenn a jogerős ítélet meghozatalakor. Ebből kifolyólag már a jogerő időpontjában hatályos korábbi Be. 6. § (3) bekezdés c) pontja alapján meg kellett volna szüntetni a büntetőeljárást vagy felmentő ítéletet kellett volna hozni.

[17] 3.2. A védő észrevételeit kiegészítve részletesen idézte a Be. 649. § (2) bekezdés f) pontjához fűzött törvényi indokolást, amelyből azt a következtetést szűrte le, hogy a specialitás szabályának megsértésével meghozott ítéletek elleni hatékony jogorvoslat nem kizárólag a 2021. január 1-jét követően jogerőre emelkedett ítéletek miatt illeti meg a jogosultakat. Álláspontja szerint a specialitás elvének megsértése abszolút eljárási szabálysértést jelent. A Kúria ellentétesnek vélt gyakorlatára figyelemmel továbbra is szükségesnek látta a jogegységi eljárás lefolytatását, kijelentve, hogy „a Kúria másik jogszabály értelmezése során hasonló tényállás vonatkozásában az ítéletet hatályon kívül helyezte és az eljárás alá vont személlyel szemben az eljárást megszüntette”.

[18] Az Európai Unió Bíróságának részletesen felsorolt határozataira, illetve az EU Alapjogi Chartájának 47. cikkére való hivatkozással a Be. 659. § (2) bekezdésében foglalt törvényi rendelkezés értelmezésével a Kerethatározattal összhangban állónak találta, ha

minden olyan ügyben felülvizsgálati kérelmet lehet benyújtani, amely bírósági döntés időpontjában „a specialitás szabályának alkalmazását a bíróságok megsértették”.

[19] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[20] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[21] 2.1. A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja alapján eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a specialitás szabályán alapuló mentességnek a megsértésével hozta meg.

[22] A védő indítványában e felülvizsgálati okra hivatkozva indítványozta a felülvizsgálati eljárás lefolytatását, amelyre tekintettel – az indítvány elutasítása [Be. 656. § (2) bekezdés] helyett – az érdemi felülvizsgálatnak helye van.

[23] A Kúria a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozataiban éppen ezt fejezte ki akként, hogy a felülvizsgálati eljárás a büntetőeljárás része, és a büntetőeljárást mindenkor a hatályos eljárásjogi törvény szabályai mentén kell lefolytatni. Következésképpen, akár a támadott határozat meghozatalának időpontjában, akár a felülvizsgálati indítvány elbírálásától eltérő, más időpontban hatályos Be. rendelkezései közömbösek a felülvizsgálati eljárás szempontjától. Amennyiben tehát a felülvizsgálati indítvány a hatályos Be. 649. §-ában meghatározott felülvizsgálati okra hivatkozik, az a felülvizsgálati indítványnak a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján történő, érdemi elbírálását vonja maga után (Bfv.II.1284/2018/7., Bfv.II.332/2019/2.). A felülvizsgálati eljárásban azonban a hatályos Be. szabályai az irányadók [Bfv.I.1.023/2018/6. (BH 2019.103.)].

[24] Ez azt jelenti, hogy az indítvány elbírálásának időpontjában felülvizsgálati okot megtestesítő anyagi vagy eljárásjogi szabálysértésre való hivatkozás alapján – elutasítására okot adó körülmény hiányában – a jogerős ügydöntő határozat Be. 659. § (5) bekezdése szerinti felülbírálatát el kell végezni. A Be. 659. § (2) bekezdése már az érdemi felülbírálatra vonatkozó szabályokat írja elő, rögzítve, hogy az indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[25] Azaz, e rendelkezés a megtámadott határozat meghozatala idején irányadó büntető anyagi jogi szabályok alkalmazásának felülvizsgálati eljárásban történő felülbírálatát, valamint az eljárási cselekmény fogatosítása idején hatályos eljárási szabályok betartásának felülvizsgálatát jelenti. E szabály alapján tehát azt kell vizsgálni, hogy a támadott határozatot hozó bíróságok betartották-e eljárásukban az akkor irányadó anyagi és eljárásjogi szabályokat [Bfv.I.1.023/2018/6. (BH 2019.103.)].

[26] E szabály értelme könnyen belátható. Ha a hatályos Be. által rögzített eljárási szabály a jogerős ügydöntő határozat meghozatalának időpontjában nem létezett, úgy az alapügyben eljáró bíróság nem valósított meg eljárási szabálysértést. Eljárási szabálysértés [Be. 648. § b) pont, 649. § (2) bekezdés] hiányában a jogerős – végleges és mindenkire kötelező döntést [Be. 456. § (1) bekezdés] hordozó – ügydöntő határozat jogerejének áttörésére sem nyílik mód.

[27] Hasonlóképpen: ha a hatályos Be. szerint felülvizsgálati okot is megtestesítő eljárási szabálysértés a támadott ítélet jogerőre emelkedésének idején is eljárási szabálysértést jelentett, azonban az akkor hatályos eljárási törvény szerint relatív (feltétlen hatályon kívül helyezést maga után nem vonó) természetű volt, az ugyancsak nem teszi lehetővé a jogerő áttörését. A megvalósult eljárási szabálysértéshez csak azok a jogkövetkezmények fűzhetők,

amelyeket a törvény a megvalósulásuk idején már hozzájuk fűzött és az alapügyben eljáró másodfokú bíróságon nem kérhető számon az eljárási szabálysértés orvoslására szolgáló olyan eljárási szabály alkalmazásának elmulasztása, amelyet a törvény csak a támadott ítélet jogerőre emelkedése után kezdődő hatállyal tartalmaz. Másként szólva, a Kúria a felülvizsgálati eljárásban kizárólag azzal az eszközzel élhet a jogsérelem orvoslására, amely már a jogerős határozatot meghozó bíróságnak is rendelkezésére állt. Következésképpen: a jogerős ítéletet meghozó másodfokú bíróság a számára alkalmazandó eljárási törvény alapján relatív természetűként értékelendő eljárási szabálysértést észlelve (vagy akár annak észlelését elmulasztva) a hatályon kívül helyezés elmaradása mellett sem szegi meg a büntetőeljárás szabályait.

[28] Ezzel összhangban: a támadott határozatok jogerőre emelkedése után bekövetkezett ténybeli és jogi változások a felülvizsgálat során nem vehetők figyelembe, akkor sem, ha azok a terhelt javára szólnak (EBH 2011.2305.).

[29] Az indítványozó álláspontjával ellentétben a Legfőbb Ügyészség átirata sem tartalmazott az előbbiektől eltérő jogértelmezést. A Legfőbb Ügyészség nem amellet érvelt, hogy az indítvány alapján nincs helye felülvizsgálatnak, hanem annak érdekében, hogy a Kúria az alaptalannak (és nem törvényben kizártnak) tartott indítvány nyomán az érdemi felülvizsgálat eredményeképp a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn (tehát a felülvizsgálati indítványt ne utasítsa el).

[30] 2.2. Alapvetően téves a Kúria ellentmondó gyakorlatára, illetve a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontjában írt előzetes döntéshozatali indítványon alapuló jogegységi eljárás lefolytatásának szükségességével összefüggésben az észrevételben előterjesztett védői érvelés.

[31] A Be. 648. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében (BHGY) közzétett határozatától való eltérés esetén is helye van. A Be. 649. § (6) bekezdése szerint a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától való eltérés esetén felülvizsgálati indítvány akkor terjeszthető elő, ha az eltérés a büntető anyagi jog szabályainak (1) bekezdésben meghatározott megsértését eredményezte vagy a (2) bekezdésben meghatározott eljárási szabálysértést eredményezett. Ha pedig a Kúria valamely ítélező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak van helye [Bszi. 32. § (1) bekezdés b) pont].

[32] Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint a Kúria [mint a 25. cikk (1) bekezdés szerinti legfőbb bírói szerv] a (2) bekezdésben meghatározottak (így a büntetőügyekben való döntés) mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

[33] A bíróságok jogalkalmazásának egysége a törvény egységes – azonos – értelmezésével biztosított. Amint az Alkotmánybíróság kifejtette a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatának indokolásában, „a bíróságok önálló jogértelmezése része a bírói függetlenségnek, melynek során – ha az alkotmányos keretek között marad – természetes, hogy a jogszabályok tartalma az esetekhez igazodóan szűkítő vagy bővülő értelmezést kap. Az így létrejött különböző jogértelmezések egységesítése alkotmányos érdek, az igazságszolgáltató hatalmi ág feladata”.

[34] Ennek keretében a Kúria az Alaptörvény 25. cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott feladatának ellátása körében jogegységi határozatokat hoz, elbírálja a jogegységi panaszokat, joggyakorlat-elemzést folytat jogerős vagy véglegessé vált

határozattal befejezett ügyekben, valamint közzéteszi az 51. alcímben foglaltak szerint az ott meghatározott, a Kúria által hozott határozatokat (Bszi. 25. §).

[35] A törvény helyes értelmét tükröző, és ennek folyományaként egységes alkalmazást kívánó bírói gyakorlat ekként a Bszi. 25. §-ában felsorolt határozatokból ismerhető meg. Következésképpen, korlátozott precedenshatással is kizárólag a Kúria jogegységi határozata, jogegységi panasz eljárásban hozott, jogegységi határozat hatályú határozata, valamint a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozata merülhet fel. A Kúria BHGY-ban, digitális formában közzéteendő határozatainak körét a Bszi. 163. § (1)-(5) bekezdése sorolja fel. Azaz, a fel nem sorolt határozatok – még ha a Kúria hozta is – közzé nem tett határozatok, a közzé nem tett határozatoktól való eltérés pedig nem jelent felülvizsgálati okot.

[36] A védő a Kúria eltérőnek vélt gyakorlatát a BHGY-ban közzé nem tett Bfv.I.535/2023/7. számú határozatára való utalással kívánta alátámasztani. A felülvizsgálati indítvány elutasításáról rendelkező e határozat azonban a Bszi. 163. § (1)-(1a) bekezdésében felsorolt tárgykörön kívül eső határozat nem képezi a BHGY részét és ezért korlátozott precedenshatással nem rendelkezik, teljességgel függetlenül attól, hogy törvényi parancs hiányában kötelezően nem is követendő Kúriai Döntések-Bírósági Határozatok című jogirodalmi gyűjteményben BH 2024.107. szám alatt közzétették. Fel sem merül tehát az ellentmondás a Kúria gyakorlatában.

[37] Ráadásul a BH 2024.107. szám alatt szerepeltetett kúriai határozat a védői érveléstől eltérően nem a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezéséről és az eljárás megszüntetéséről rendelkezett, hanem a felülvizsgálati indítvány elutasításáról [Be. 656. § (2) bekezdés a) pont]. Éppen ennek tudható be, hogy nem képezi a Bírósági Határozatok Gyűjteményének részét, hiszen a Bszi. 163. § (1)-(1a) bekezdése a közzéteendő határozatok között a felülvizsgálati indítványt elutasító határozatot nem sorolja fel, szemben a hatályon kívül helyező határozattal.

[38] Ehhez hozzá kell tenni: a törvényalkotó nem a „frissebb”, hanem a korábban meghozott (és a BHGY-ban közzétett) kúriai határozatot védi korlátozott precedenshatással. A Bszi. 32. § (1) bekezdés b) pontjában írt előzetes döntéshozatali indítványon alapuló jogegységi eljárásnak ennek megfelelően akkor van helye, ha a Kúria valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria BHGY-ban közzétett (azaz: korábban meghozott) határozatától. Következésképpen: előzetes döntéshozatali indítványnak éppen abban az esetben lenne helye, ha a Kúria a Bfv.II.505/2021/14. számú határozatában írt jogértelmezéstől kívánna eltérni.

[39] Végül röviden arra is indokolt kitérni, hogy a védői észrevételben hivatkozott BH 2024.107. számú eseti döntés alapjául szolgáló Bfv.I.535/2023/7. számú határozat indokolása nem ellentétes a Bfv.II.505/2021/14. számú határozat indokaival. A BH 2024.107. számú eseti döntés [22] bekezdésében foglalt indokai szerint a Be. 649. § (2) bekezdés f) pontjában írt felülvizsgálati ok „2021. január 1. napjától hatályos beiktatását követően minden olyan ügyben felülvizsgálat alapjául szolgálhat, amelyben a vádról rendelkező ügydöntő határozat jogerőre emelkedésekor hatályos szabályozás alapján a specialitás megsértését lehet megállapítani”.

[40] Jelen ügyben is pontosan ezt teszi a Kúria; ellenkező esetben az indítványt a Be. 656. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította volna. Ezzel szemben jelen határozatával – összhangban a Bfv.I.535/2023/7. számú határozatban írt jogértelmezéssel – a felülvizsgálati okra hivatkozó indítvány alapján a felülvizsgálatot elvégezve, a Be. 659. § (5) bekezdésében írt szabályok alapulvételével érdemben felülbírálja a támadott jogerős ügydöntő határozatot.

[41] 3.1. Mindezek alapján a Kúria a támadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapulvételével foglalt állást a felülvizsgálati indítvány érveiről. Ez azt jelenti,

hogy a Kúria az alapeljárás idején hatályban volt Be. alapján vizsgálta a bíróságok eljárásának törvényességét.

[42] 3.2. Az ügyiratokból kitűnően az alapügyben az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt ellen először a nyomozó hatóság bocsátott ki elfogatóparancsot 2012. február 14-én. Miután az elfogatóparancs nem vezetett eredményre, a Jászberényi Járásbíróság 2012. július 8-án 7.Bny.39/2012/2. szám alatt európai elfogatóparancsot adott ki a terhelttel szemben. Az európai elfogatóparancs összesen 31 rendbeli bűncselekményre vonatkozott, amelyből 10 rendbeli bűncselekmény alapjául szolgáló tényállást részletesen tartalmazott, míg 21 rendbeli cselekmény esetén kizárólag időpontot és helyszínt rögzített, az elkövetési magatartásra való bármely utalás hiányában.

[43] Az európai elfogatóparancs alapján a terheltet külföldön elfogták, majd 2013. augusztus 29-én átadták Magyarország részére. A terhelt a specialitás szabályának alkalmazásáról nem mondott le.

[44] Ezt követően a Jászberényi Járási Ügyészség összesen 44 rendbeli bűncselekmény miatt emelt vádat a terhelt ellen. A vád tárgyát képező cselekmények egy részére ekként bizonyosan nem terjedt ki a nyomozási bíró által kibocsátott európai elfogatóparancs, hozzátéve azt is, hogy az európai elfogatóparancsban mindössze helyszínnel és időponttal jelölt cselekmények és a vádbeli cselekmények azonossága bizonyossággal nem is ellenőrizhető. A Jászberényi Járásbíróság és a másodfokon eljáró Szolnoki Törvényszék ugyanakkor e körülménynek jelentőséget nem tulajdonítva a vád alapján lefolytatta a büntetőeljárást és a fentiekben írtak szerint azt jogerős marasztaló ítélettel be is fejezte, a terhelt bűnösségét valamennyi, azaz 44 rendbeli bűncselekmény miatt megállapítva.

[45] 3.3. Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló, 2012. december 31. napjáig hatályban volt 2003. évi CXXX. törvény 31. § (1) bekezdése szerint az átadott személlyel szemben az átadása előtt elkövetett, az átadásának alapjául szolgáló bűncselekménytől különböző egyéb bűncselekmény miatt nem indítható büntetőeljárás, nem ítéltető el, és egyéb módon sem fosztható meg szabadságától (a specialitás szabálya).

[46] A 2013. január 1-jén hatályba lépett Eutv. 30. § (1) bekezdése ezzel egyező rendelkezéseket rögzít, a specialitás szabálya alóli kivételeket a (2) bekezdésben tételesen felsorolva.

[47] Mindezek alapján nem fér kétség hozzá, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a specialitás szabályának megsértésével hoztak jogerős marasztaló ítéletet a terhelttel szemben, mert – részben – az átadásának alapjául szolgáló bűncselekménytől különböző egyéb bűncselekmények miatt állapították meg a bűnösségét és szabtak ki vele szemben szabadságvesztést, miközben a specialitás szabálya alól kivételt engedő, az Eutv. 31. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek egyike sem állt fenn.

[48] A specialitás szabályának megsértése a jogerő áttörésének szükséges, de a korábbiakban írtak szerint nem elégséges feltétele. A fentiekben írt alapvetést megismételve: a Kúria a felülvizsgálati eljárásban kizárólag azzal az eszközzel élhet a jogsérelem orvoslására, amely már a jogerős határozatot meghozó bíróságnak is rendelkezésére állt.

[49] A Be. 721/A. §-a csak 2021. január 1-jétől kezdődő hatállyal tartalmazza a specialitás szabályán alapuló mentesség szabályait. Ezek sorában a (3) bekezdés rögzíti a büntetőeljárás megszüntetésének kötelezettségét, ha a büntetőeljárás lefolytatásának a specialitás szabályán alapuló, és el nem hárítható akadálya áll fenn, és a (7) bekezdés teremti meg a kötelezettséget a másodfokú bíróság számára az elsőfokú bíróság specialitás szabályán alapuló mentesség megsértésével hozott határozatának hatályon kívül helyezésére.

[50] Ez utóbbi szabállyal párhuzamosan írja elő a törvény a (9) bekezdésében a Kúriának a támadott határozat hatályon kívül helyezését, ha az alapügyben a bíróság a jogerős ügydöntő

határozatát a specialitás szabályán alapuló mentességnek a megsértésével hozta meg. E szabály azonban értelemszerűen a felülvizsgálati eljárás egyéb szabályaival – így a Be. 659. § (2) bekezdésével – összhangban értelmezhető, következésképpen a felülvizsgálati eljárás is kizárólag abban az esetben vezethet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ha e feltétlen hatályon kívül helyezésre alapul szolgáló ok már az ítélet jogerőre emelkedésének időpontjában hatályos szabályok szerint is beállt.

[51] A jogerős másodfokú ítélet meghozatalakor hatályos Be. azonban ilyen következményeket nem fűzött még a specialitás szabályának megsértéséhez. Ennek megfelelően a támadott határozat meghozatala idején hatályos eljárási törvény szerint az állított törvénysértés a korábbi Be. 375. § (1) bekezdésében írt, ún. relatív – feltétlen hatályon kívül helyezést nem eredményező – eljárási szabálysértésként volt értékelhető, ezért a felülvizsgálati eljárásban való orvoslására nem kerülhet sor.

[52] A Be. 2021. január 1-jétől hatályos 721/A. §-ának szabályai tehát a Be. 659. § (2) bekezdésével összhangban jelen felülvizsgálati eljárás során nem alkalmazhatók.

[53] Következésképpen, a Be. 649. § (2) bekezdés f) pontjára alapított, érdemi elbírálást igénylő felülvizsgálati indítvány egyedül abban az esetben vonhatja maga után a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, ha a jogerős ügydöntő határozat meghozatalára 2021. január 1-jét követően került sor.

[54] Ennek megfelelően, mivel az alapügyben eljáró bíróság nem valósított meg olyan eljárási szabálysértést, amely a támadott határozat meghozatalakor hatályos Be. alapján feltétlen hatályon kívül helyezésre vezetne, a létező felülvizsgálati okon alapuló felülvizsgálati indítvány nyomán – az állított törvénysértés tényleges bekövetkeztétől függetlenül – a Be. 721/A. § (9) bekezdése szerinti határozat meghozatala sem lehetséges {Bfv.II.505/2021/14. [25]-[30]}.

[55] 3.4. Szó sincs tehát arról, hogy – a védői észrevétel kiegészítésében írtak szerint – a specialitás szabályának megsértése abszolút eljárási szabálysértést jelentene. Az ítélet jogerőre emelkedésének időpontjában hatályos korábbi Be. a 373. § I-III. pontjában sorolta fel az abszolút (feltétlen hatályon kívül helyezést kiváltó) eljárási szabálysértéseket. Ezek között a specialitás szabályának megsértése nem szerepel, így az a korábbi Be. alapján relatív eljárási szabálysértésként értékelhető. Az eljáró bíróságok által megvalósított törvénysértés ezért abszolút eljárási szabálysértés címen sem orvosolható. A relatív eljárási szabálysértés felülvizsgálati eljárásban történő kiküszöbölésére nincs mód.

[56] 3.5. Hasonlóképpen téves a specialitás szabályának megsértésére mint büntethetőséget kizáró okra való, a védői észrevételben kifejtett hivatkozás.

[57] A büntethetőséget kizáró okok a büntető anyagi jog szabályai által meghatározott büntethetőségi akadályt képeznek, amelyeket a jogerős ítéletben alkalmazott Btk. IV. Fejezete határoz meg. Az ott felsorolt, objektív (a cselekmény büntetendőségét) és szubjektív (az elkövető bűnösségét) kizáró okok közös jellemzője, hogy már nyomban az elkövetési magatartás tanúsításának időpontjában beállnak. Megállapításuk egyedül a Btk. (és nem az Eutv.) alkalmazását igényli. Ehhez képest a terhelt bűnösségének valamely büntethetőséget kizáró ok fennállása ellenére történt, ezért törvénysértő megállapítása nem eljárásjogi szabálysértés, hanem a büntető anyagi jog szabályainak a megsértését jelenti és a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján képez felülvizsgálati okot.

[58] Ehhez képest a specialitás szabálya eljárásjogi természetű rendelkezés, amelyet nem a Btk. szabályoz. Ezzel összhangban az Eutv. 30. § (1) bekezdésében írt szabályok sem büntethetőségi akadályt, hanem a büntetőeljárás – az elháríthatatlan büntethetőségi akadályokkal szemben egyébként kiküszöbölhető – akadályát jelentik. Büntethetőséget kizáró ok hiányában ezért a korábbi Be. 6. § (3) bekezdés c) pontjában írt, az eljárás

megszüntetésének kötelezettségét előíró rendelkezések alapügybeli alkalmazásának elmulasztására történő hivatkozás is alaptalan.

[59] Összegezve: az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény rendelkezései nem tartoznak sem a büntető anyagi jog szabályai, sem a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértések fogalmi körébe (EBH 2013.B.4.), így a specialitás szabályának megsértése a Be. 649. § (2) bekezdés f) pontjától különböző egyéb felülvizsgálati ok alapján nem vezethet a jogerő áttörésére.

[60] 3.6. Végül, a felülvizsgálatra alapot adó szabálysértéseknek a Be. 649. § (2) bekezdése tételes felsorolását adja, így az ezen kívül eső szabályokra – akár az Európai Unió közvetlen hatállyal bíró jogi aktusainak megsértésére – való hivatkozás alapos jellege mellett sem jelent felülvizsgálati okot.

[61] Megjegyzendő ugyanakkor, a fentebb már ismertetett magyar törvényi szabályozás a Kerethatározat 27. cikkében foglalt szabályokkal megegyezik, a Kerethatározatra való közvetlen hivatkozás szükségességét is feleslegessé téve.

[62] 4. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a 655. § (2) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[63] **IV.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[64] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. december 12.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Harangozó Attila s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró